

μὲ τὴν ἄλλη Ἡλ. Βαρέθ' κα ν ἀργατείᾳ Ζαγόρ. Ἀγωνίζεται 'ς τοὺς ἀργατεῖς τὸ καλοκαίρι ΑΚαρκαβίτσ. ἐνθ' ἀν. || Φρ. Εὐτάγω ἀργατεία (μισθώνω ἐργάτας διὰ γεωργικάς συνήθως ἐργασίας) "Οφ. Ἡ λ. ἐπὶ τῆς σημ. τῆς ἐργασίας ἥ τοῦ ἔργου καθόλου καὶ μεταγν. Πβ. Π.Δ. (Σοφ. Σολ. 7,16) «ἐν γάρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν, πᾶσα τε φρόνησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη». β) Ἡ ἐπὶ μισθῷ ἐργασία τοῦ ὑπηρετοῦντος τοὺς κτίστας ἐργάτου ἐν ταῖς οἰκοδομαῖς διὰ τῆς προσκομίσεως τῶν οἰκοδομησίμων ὑλῶν, οἷον λίθων, πηλοῦ κττ. Πόντ. (Κερασ.) γ) Ἡ ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ πολλῶν γνομένη ὑπέρ τινος ἀνευ μισθοῦ ἐργασία, οἷον θερισμός, ἔκτακτοι οἰκιακαὶ τινες ἐργασίαι κττ. Ἡπ. Θράκ. (Γέν. Σηλυβρ. κ.ἄ.) Κάρπ. Κεφαλλ. Κύθν. Νίσυρ. Πελοπν. (Δημητσάν. Ἡλ. Μάν. κ.ἄ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Κρώμν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἄ.) Τῇλ. Χίος κ.ἄ.: Θὰ κάμωμε ἀργατεία γιὰ νὰ σκάψωμε τ' ἀμπέλι Μάν. || Φρ. Βάζω ἀργατείᾳ Κεφαλλ. Εὐτάγω ἀργατείαν (κάμνω ἀρ.) Τραπ. Χαλδ. κ.ἄ. δ) Συνεκδ. τὸ ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου προσφερόμενον φαγητὸν εἰς τοὺς ἀμισθὶ ἀπὸ κοινοῦ ἐργαζομένους ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς συντέλεσιν ἔργου τινὸς Κεφαλλ. 2) Περιληπτικῶς τὸ σύνολον τῶν ἐργατῶν τῶν ἐργατῶν τῶν ἐπὶ μισθῷ ἐργαζομένων ἥ καὶ τὸ σύνολον τῶν προσώπων τὰ δόποια ἀπὸ κοινοῦ συνεργάζονται ἀνευ μισθοῦ πρὸς συντέλεσιν ἔργου ὑπὲρ φίλου ἥ γνωστοῦ προσώπου (ἐπὶ τῆς σημ. ταύτης πολλαχοῦ καὶ κατὰ πληθ.) σύνηθ. καὶ Πόντ. ("Οφ. Τραπ. κ.ἄ.): "Ἐχω ἀργατείᾳ (ἐργάτας ἔκτελοῦνταις ἐργασίαν μου). Βάνω ἀργατείᾳ νὰ μοῦ θερίσουν τὸ χωράφι - νὰ μοῦ σκάψουν τ' ἀμπέλι κττ. πολλαχ. Συφάνησα μὲ μὰ ἀργατείᾳ ἀπὸ δχτὼ ἀργάτες μὲ τρεῖς δραμὲς μεροδούλι Πελοπν. (Αἴγ.) Πολλὰ χτήματα, μεγάλη ἀργατείᾳ Εῦβ. (Αἰδηψ.) Τόση ἀργαθείᾳ θωρᾶ κ' ἡφερε γιὰ τ' ἀδέλαι του Κρήτ. Ἡ ἀργατείᾳ θερίζει Μέγαρ. Ἔσκόλασ' ἥ ἀργατείᾳ Κέρκ. "Εφυγε οὐλ'" ἥ ἀργατείᾳ Πελοπν. "Εφυγε ἥ ἀργατείᾳ μας τσαὶ δοδίστη ἥ δουλεία Μέγαρ. Ἀπάντηξα μὰν ἀργαθείᾳ ἀπὸ πενήντα ἀνομάτοι Μῆλ. Οἱ ἀργατεῖς τραγουδᾶντες δῶλοῦθε Πελοπν. (Κλουτσινοχ.) || Παροιμ. Ἡ ἀλεποῦ εἶχε ἀργατείᾳ κ' ἐκείνῃ ἀκριδολόγαγε (ἐπὶ τοῦ παραμελοῦντος τὴν κυρίαν καὶ σοβαράν ἐργασίαν του καὶ ἀσχολουμένου εἰς ἔργα ἐπουσιώδη καὶ ἀσκοπα. Παραλλαγὴ τῆς παροιμ. παρὰ ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,455) Πελοπν. (Δημητσάν.) || "Ἀσμ. "Ο ἥλιος ἔχαμήλωσε κι ἀργεῖ νὰ βασιλέψῃ,
τὸν καταρεύεται ἥ ἀργατείᾳ κ' οἱ ξενοδουλευτᾶδες
"Ηπ.

"Ἡλιε μου, γιὰ βασιλεψε, ἀργεῖς νὰ βασιλέψης,
σὲ καταρεύωνται οἱ ἀργατεῖς καὶ οὐλ' οἱ δουλευτᾶδες
Καλάβρουτ. κ.ἄ.

Κλάψαν τοῦ κόσμου τ' ἀργατείᾳ, κλάψαν τ' ἀργατοδούλα
Πάγγ. — Ποίημ.

Γλυκοξυπνοῦν κ' οἱ ἀργατεῖς καὶ πάν' 'ς τὰ πλούσια ἔργα Σπασαγιάνν. Ἀντίλ. 7. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Συνών. ἀργαταριά, ἀργατικὸς 3, ἀργατολόγι, ἀργατολογιά, ἀργατουριά. β) Γενικῶς οἱ ἐργατικοὶ ἀνθρωποι, δὲ ἐργατικὸς κόσμος σύνηθ.: "Ἡ ἀργατείᾳ πεινάει - θέλει φωμὶ κ' ἔλαια. 3) Πολυπληθῆς δύμας, πλήθος ἐν γένει Νίσυρ.: "Ἐκεῖ βλέπει μὰν ἀργατείᾳ δράκονς κ' ἔρχονται ἀποκάτω ἀπὸ ἐναν πύργο καὶ φωνάζουν (ἐκ παραμυθ.).

ἀργατεύω, ἀργατεύω Θεσσ. ("Ολυμπ.) ἀργατεύω πολλαχ. ἀρκατεύκω Κύπρ. Μέσ. ἰργατεύομι Στερελλ. (Αίτωλ.) ἀργατεύομαι ΚΧατζόπ. Πύργ. Ἀκροπότ. 13 ἀρκατεύκουμαι Κύπρ. ἀργατεύομι "Ηπ. Μακεδ. (Σισάν.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ.ἄ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐργατεύομαι = ἐργάζομαι, μοχθῶ, παρ' δ καὶ ἐνεργ. ἐργατεύω.

1) Ἐργάζομαι ἐπὶ μισθῷ ὡς ἐργάτης ἥ προσλαμβάνομαι ὡς ἐργάτης πολλαχ.: Ἀργατευτήκαμε εἴκοσι ἀπὸ τὸ χωριό μας γιὰ τὸ ἐργοστάσιο Λεξ. Δημητρ. Ἀργατέντι κι ζῆ Σισάν. Ἀργατέντι αὐτὸς 'ς τὰ ξένα κι ζῆ τὰ πιδά τ' Αίτωλ. Ἰργατεύονται αὐτεῖν' 'ς τ' ἀμπέλια αὐτόθ. Ἀργατεύκαν' φέτος γιὰ νὰ ζῆσην αὐτόθ. Ἀργατέψ' γιὰ νὰ ζῆσης "Ηπ. Ἀργατεύομαι μὲ τὸ τσαπί (ἐργάζομαι σκάπτων τὴν γῆν) ΚΧατζόπ. ἐνθ' ἀν. || "Ἀσμ.

"Εμαθέν μου τὴν τέχνην του γιὰ νὰ τὸν μακαρίζω τῖαι νὰ μὴν ἀρκατεύκουμαι οὔτε γιὰ νὰ θερίζω Κύπρ. 2) Είμαι δοῦλος, δουλεύω Θεσσ. ("Ολυμπ.): "Ἀσμ. 'Σ τες χῶρες σκλάβοι κάθονται, 'ς τοὺς Τούρκους ἐργατεύονται κ' εἰς τὰ βουνὰ κλεφτόπουλλα μὲ τὸ σπαθὶ 'ς τὸ χέρι.

ἀργάτης δ, ἐργάτης λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Ζάκ. Καππ. ("Ανακ. Σινασσ.) Κάρπ. Κρήτ. Κύθηρ. Πάρ. Πελοπν. (Λακων.) Χίος κ.ἄ. ἴργάτ's Στερελλ. (Αίτωλ.) ἐργάτες Πόντ. (Κοτύωρ. Ολν. Τραπ.) ἐργάτα Τσακων. ἐργάτος Καππ. ("Αραβάν. Γούρζ. Σίλατ.) ἀργάτης κοιν. ἀργάτης Σύμ. ἀργάτης Καππ. (Φάρασ.) ἀρκάτης Κύπρ. Ρόδ. Χίος (Πυργ.) ἀργάτες Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. "Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἄ.) ἀργάκης Χίος (Μεστ.) ἀργάτης Εῦβ. (Στρόπον.) ἀργάτ's βόρ. ίδιωμ. ἀργάτης Ρόδ. ἀριάτης Ρόδ. Θηλ. ἀργάτισσα πολλαχ. ἀργάτ'sσα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Σάμ. κ.ἄ. ὅργάτ'sσα "Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀργάτα Κεφαλλ. ἐργατίνα Χίος (Νένητ.) ἀργατίνα Λῆμν. Μακεδ. Σκίαθ. κ.ἄ. ἀρκατίνα Κύπρ. ἀργατίνισσα ἀγν. τόπ. ἀργατίκισσα Κέρκ. ("Αργυρᾶδ.) ἀργατίνισσα Μακεδ. (Σισάν.) ἀρκατοῦ Κύπρ. Χίος. Πλήθ. ἀργατοὶ Θράκ. (Γέν.) ἀργαταῖοι Θράκ. ("Αδριανούπ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀργάτης, δὲ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐργάτης. Πβ. Μαχαιρ. 1,246 (ἔκδ. RDawkins) «πέμπει τὸν μὲ μίαν τσάπταν εἰς τὸ χέριν του νὰ σγάφη εἰς τὸ χαντάκιν . . . μὲ τοὺς ἀργάτες». Τὸ ἀρκτικὸν α δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ κατὰ προληπτικὴν ἀφομ. πρὸς τὸ ἐπόμενον α. Πβ. ΓΧατζ. ΜΝΕ 1,233. Διὰ τὸν τύπ. ἀργάτης Ρόδ. πβ. τὰ δμοια αὐτόθι ἀμπελονοργίσσεις, ἀργατίδες κττ.

1) Ὁ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενος συνήθως εἰς ἐργασίας γεωργικάς, οἰκοδομικάς, βιοτεχνικάς κττ., ἐργάτης κοιν. καὶ Καππ. ("Ανακ. Αραβάν. Γούρζ. Σίλατ. Σινασσ. Φάρασ.) Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Ολν. "Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἄ.): "Ἐρχομαι-πηγαίνω ἐργάτης. "Ἐχω-βάζω-παίρνω-πιάνω ἀργάτες κοιν. "Ἐμπαίνω ἀργάτης Κάρπ. Δ' λεύον "οργάτ'sσα (ώς ἐργάτις) Ζαγόρ. || Φρ. "Ἄς βάλ" κι ἀργάτες (ᾶς βάλη καὶ ἐργάτας, δηλ. νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὰς ἐνεργείας του. Εἰρων. ἐπὶ ἀδιαφορίας πρὸς τὸν κακολογοῦντα) Μακεδ. (Καταφύγ.) "Νοῦς ἐργάτη-δυγὸς ἐργατῶ ἀδέλι (ἐκτασις ἀμπέλου δῆμην δύνανται νὰ καλλιεργήσουν εἰς ἥ δύο ἐργάται εἰν μιᾶς ἡμέρας) Κρήτ. ("Αγιος Βασίλ.) Χίλ' ἀργατῶν ἀμπέλι (ἐκτασις ἀμπέλου δῆμην δύνανται νὰ καλλιεργήσουν χίλιοι ἐργάται εἰν μιᾶς ἡμέρας) Χίος || Παροιμ. "Ο καλὸς ἀργάτης είναι ἀπὸ τὸ μεσημέρι κ' ὑστερα (ἥ σωματικὴ ἀντοχὴ τοῦ ἐργάτου φαίνεται μετὰ μεσημβρίαν, διότι μέχρι τότε καὶ δὲ κακὸς ἐργάτης δύναται νὰ ἐργασθῇ) Κρήτ. "Οποιος ἔχει ἀμπέλια ἦς βάνη ἐργάτες καὶ καράβια καλαφάτες (ἔκαστος ὁφείλει νὰ φροντίσῃ δὲ ίδιος διὰ τὰς ὑποθέσεις του) Πάρ.

Ποῦ 'χει κατάρα γονικὴ τὸ Μάι εἰν' ἀργάτης, τὸν "Ασσοτο χοιροβοσκὸς καὶ τὸ Γενάρι ταύτης (ἐπὶ τῆς ταλαιπωρίας τοῦ ἐργάτου κατὰ τὸν Μάιον καὶ Ιούνιον ἐνεκα τοῦ μήκους τῶν ἡμερῶν καὶ τοῦ καύσωνος) "Άνδρ. Τ' ἀργάτε ἥ γυναικα οὓς τὸ μεσημέρος πεινᾷ (διότι μετὰ μεσημβρίαν πάντως θὰ ἔχῃ τροφήν ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ συζύγου) Χαλδ. κ.ἄ. || "Ἀσμ.

